

Af Mette Bernt

Dialog er demokratiets forudsætning

Om ganske kort tid løber verdens første samtalefestival Copenhagen Talks af stablen. En festival, som skal give mulighed for, at så mange som muligt kommer til at opleve berigende samtaler. Helle Degn, der er tidligere udviklingsminister, kommissær og præsident for OSCE og i dag formand for Dansk Mandela Center, er ambassadør for Copenhagen Talks.

Vi sidder på en café og taler om – at tale sammen. Tydeligt er det, at dialogen har stor betydning for Helle Degn. Derfor sagde hun også ja til at blive ambassadør for Copenhagen Talks, der lige fra starten har fået hende til at tænke på den danske højskoletradition.

”Jo, det er som en moderne form for højskole. Det foregår bare ikke inden for afgrænsede mure. Det er en måde at systematisere den gode dialog på og målet er ikke at opnå en god eksamenskarakter, men at udvikle sig personligt. Præcist som på højskolerne, hvor folk lytter og tænker, hvordan kan vi lære noget her?”, siger hun.

Lige muligheder til alle

Helle Degn har selv været på højskole, men kimen til hele hendes politiske arbejde blev lagt langt tidligere. Med en konservativ far kom Helle Degn på Den Classenske Legatskole. Her gik det i fjerde mellem for alvor op for hende, at nogle børn havde adgang til noget, som var lukket for hende.

”De var jo børn af embedsmænd og førende forretningsmænd, talte mandarinsprog – den administrerende overklassens sprog. Derfor havde de andre muligheder end mig, og det synes, jeg ikke var rimeligt, siger hun storsmilende”.

Helle Degn og hendes far udvekslede ikke deres synspunkter, for at diskutere var at skændes, og det gjorde man ikke. Det forhindrede hende dog ikke i at begynde at arbejde for de lige vilkår, hvilket hen ad vejen har ført til bl.a. deltagelse i kampen for den fri abort, SU til alle og fokus på demokratiske processer i fx de baltiske lande og Sydafrika.

Samfund i samtale

Bliver man bedt om at tænke på et land, hvor den gode dialog mellem to – i udgangspunktet meget forskellige parter – har skabt forsoning, vil mange formentligt sige Sydafrika.

”Sydafrika er et eksempel på, at man kan vælge at forsone sig gennem dialogen til trods for, at forskelligheder kan få det til at se fuldstændig håbløst ud. Men den åbne dialog er bare det bedste redskab, når man vil undgå borgerkrige og også diktatur”, siger Helle Degn.

Samtidig ser hun dialogen som afgørende for at opretholde og værne om demokratiet.

”Samtalen skal holdes ved lige – demokratiet og tankerne skal hele tiden have et rebrush. For tingene sander jo til. I Danmark tror vi fx at, vi har det bedste sundhedsvæsen. Det har vi måske ikke. Og ét er sikkert: Tør vi ikke tage den åbne dialog om det, får vi ikke en positiv forandring. Det er lige som et spil skak: Man må flytte sig efter forholdene og kan ikke bare føre den samme gamle krig. Mandela måtte også forholde sig til forandringer undervejs i sin kamp”, siger hun.

Vær den forandring, du gerne vil se i verden

Ordene tilhører Gandhi og står bl.a. på Copenhagen Talks hjemmeside, fordi berigende samtaler ikke

handler om at få ret, men om at se nye muligheder ved nysgerrigt at forholde sig til den andens og ens egne synspunkter. Netop derfor er ønsket om positiv forandring en forudsætning.

"Jeg har altid respekteret mine politiske modstandere for, at de havde deres holdninger. Sådan må det være. Vi skal turde åbenheden, lytte til den anden og altid have modet til forandring", siger Helle Degn.

Hun følger op på ordet "mod" ved at fortælle om et møde med Nelson Mandela, hvor han sagde, at mod ikke er det samme som fravær af frygt. Modige mennesker kan også frygte det, de gør eller kæmper for. Men de har en beslutsomhed og en tro på, at det de gør, vil føre til noget godt, og det er nødvendigt.

Troen på det positive er vigtig for Helle Degn, som nikker anerkendende, da jeg lufter ordene om, at det ikke koster mere energi at tale ud fra et positivt sted end ud fra et negativt:

"Jeg synes, der er en kedelig tendens til, at alle taler alt for grimt til og om hinanden – og det vil aldrig føre noget positivt med sig. Dermed mener jeg ikke, at vi bare skal tale pænt, men i alt mit arbejde har jeg oplevet og oplever, hvordan den gode og åbne dialog gør en positiv forskel. Den er nødvendig for at undgå konflikter, løse op for konflikter og altafgørende, hvor der er ønske om demokrati", siger Helle Degn, som i dag stadig har fokus på dialog og demokrati.

Det sker blandt andet gennem Mandela Center Danmark. En forening, der arbejder for at formidle troen på, at det enkelte menneske kan være med til at forandre verden ved at vække til eftertanke og skabe debat. Mål der falder fint i tråd med grundtanken i Copenhagen Talks, og det er derfor også naturligt for Helle Degn, at også foreningen bakker moralsk op om festivalen.